

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Інститут людини
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
КУРСУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

«Майстерність у наданні додаткових освітніх послуг»

в межах

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-ШКОЛИ З ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Київ – 2021

Автор: Скрипник Тетяна Вікторівна, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор психологічних наук, старший науковий співробітник

Робочу навчальну програму курсу обговорено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Протокол від «10» лютого 2021 року № 3.

Робочу навчальну програму курсу схвалено на засіданні Вченої ради Інституту людини
Протокол від «17» лютого 2021 року № 2.

Завідувач кафедри
спеціальної та інклюзивної освіти

Олена МАРТИНЧУК

Директор
Інституту людини

Наталія КЛІШЕВИЧ

I. ОПИС ПРОГРАМИ

Робоча навчальна програма курсу підвищення кваліфікації «Майстерність у наданні додаткових освітніх послуг» розроблена в межах Науково-практичної онлайн-школи з інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

Метою курсу є сприяти тому, щоб учасники оволоділи обґрунтованими підходами щодо розроблення змісту та алгоритму впровадження занять корекційно-розвиткового напрямку.

Завдання:

1. Підвищити рівень загальних компетентностей: інформаційної, аналітичної, самоосвітньої.
2. Підвищити рівень фахових компетентностей: організаційної, теоретико-методологічної, методичної, проєктувальної, діагностико-корекційної.
3. Сприяти набуттю практичних навичок при формуванні фахових компетентностей у сфері інклюзивного навчання щодо дітей з різними особливими освітніми потребами.

Результати навчання (РН):

РН 1. Знати і розуміти сучасні підходи, стратегії та технології щодо проєктування, організації та впровадження системи корекційно-розвиткових стратегій для дітей з різними особливими освітніми потребами.

РН.2. Знати особливості впровадження стратегій втручання в умовах інклюзивного освітнього середовища у контексті розбудови відповідного й безперешкодного освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами.

РН 3. Уміти здійснювати процеси оцінювання та моніторингу результативності корекційно-розвиткових занять з подальшим аналізом й коригуванням актуальних для дітей цілей.

РН 4. Розуміти переваги встановлення партнерських стосунків між фахівцями і батьками, вміти розбудовувати плідну співпрацю з батьками задля реалізації сприятливих для дітей умов не тільки у закладі освіти, але й у їхній життєдіяльності, в цілому.

Характеристика програми:

Предметна галузь, напрям: освіта

Форма проведення: програма проводиться в дистанційній формі з використанням платформи Zoom та Google сервісів для розміщення матеріалів й комунікації.

Навчання складається з наступних частин:

- практичні (тренінгові) заняття: участь у вебінарах, робота в мікрогрупах;
- самостійна робота: виконання практичних завдань, опрацювання отриманого матеріалу.

Самостійна робота включає в себе:

Інформаційний блок: презентації, додаткові інформаційні матеріали, рекомендована література.

Практичний блок: самоаналіз, кейс-метод, робота з джерелами.

Рефлексія: заповнення рефлексивної анкети, відповіді на питання.

Кількість годин, відведених на вивчення курсу, становить 30 год, із них 15 год – практичні (тренінгові) заняття, 13 год – самостійна робота, 2 год – підсумковий контроль знань (тестування).

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назви тем	Разом	Аудиторні	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Підсумковий контроль
1.	Системність в організації корекційно-розвиткових занять для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку	6	3	-	3	3	-
2.	Зміст занять для нормалізації стану дітей з особливими освітніми потребами та ефективність використання сенсорних кімнат	5	3	-	3	2	-
3.	Модель успішної співпраці фахівців ІРЦ та команди супроводу дитини з порушенням слуху	6	3	-	3	3	-
4.	Ресурси структурованого навчання (ТЕАССН) в супроводі дітей з розладами аутистичного спектра	5	3	-	3	2	
5.	Сучасні підходи до розв'язання проблем дислексії у школярів початкової ланки освіти з тяжкими порушеннями мовлення	6	3	-	3	3	-
	Підсумковий контроль	2	-	-	-	-	2
	Усього годин	30	15	-	15	13	2

III. ПРОГРАМА

Практичне заняття 1. Системність в організації корекційно-розвиткових занять для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку

1. Дитина з порушеннями інтелектуального розвитку: психологічний портрет
2. Пріоритетні цілі та зміст навчання дітей з інтелектуальними порушеннями
3. Технології та методи, що використовуються для навчання дітей з порушеннями інтелектуального розвитку

Самостійна робота 1.

Опрацюйте вступну статтю (с.8-23) до методичного посібника «Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку» (посилання на ресурс :

https://drive.google.com/file/d/1BMf3o-ZWFeSNomnlBIXKlfn3jY3_5-04/view)

Напишіть короткий аналітичний відгук на одну із запропонованих тем:

«Чи стало оцінювання учня з порушенням інтелектуального розвитку для мене більш зрозумілим? Чому?»

«Чи можуть запропоновані критерії відобразити індивідуальні результати навчальних досягнень учня з порушенням інтелектуального розвитку? Чому?»

«Що стало цінним для мене у питанні оцінювання учнів з порушенням інтелектуального розвитку і я застосую це у своїй практиці»

Практичне заняття 2. Зміст занять для нормалізації стану дітей з особливими освітніми потребами та ефективність використання сенсорних кімнат

1. Нормалізація стану дітей з ООП як підгрунтя їхнього навчання і розвитку.
2. Методи, прийоми і засоби психолого-педагогічного впливу на стан розвитку дітей; зміст корекційно-розвиткових занять; ресурси середовища, у тому числі, сенсорних кімнат.
3. Міждисциплінарна командна взаємодія в процесі формування передумов розвитку дітей з ООП.

Самостійна робота 2. Прочитайте розділ 4 книги Джин Айрес «Ребенок и сенсорная интеграция» с. 32-42 (закачати можна з сайту <http://flibusta.site/b/536420>). Якщо є друкована книга, то це сторінки 68-86). За змістом цього розділу напишіть три ідеї (Ваші висновки), які доводять необхідність роботи за базовими рівнями сенсорної інтеграції задля ефективності освітньої діяльності дітей з сенсорними дисфункціями.

Практичне заняття 3. Модель успішної співпраці фахівців ІРЦ та команди супроводу дитини з порушенням слуху

1. Новації в організації підтримки дитини з порушення слуху в освітньому процесі (індивідуальні потреби та пріоритет розвитку особистості над корекційним впливом).
2. Проектування співпраці фахівців ІРЦ, педагогів закладів освіти та батьків.
3. Рекомендації щодо проведення комплексної оцінки розвитку дитини та узагальнення результатів у висновку ІРЦ.

Самостійна робота 3. Назвіть особливості процесу оцінювання розвитку дітей з порушеннями слуху, визначення їхніх потреб та розроблення рекомендацій щодо створення найоптимальніших умов для здобуття ними освіти. Які кроки треба зробити, щоб досягати узгодженості у співпраці фахівців ІРЦ, закладів освіти та батьків для визначення актуальних для розвитку дітей цілей, розроблення й реалізації індивідуальної програми розвитку.

Практичне заняття 4. Ресурси структурованого навчання (ТЕАССН) в супроводі дітей з розладами аутистичного спектра

1. Основні ідеї ТЕАССН підходу в навчанні дітей з РАС та іншими комунікативними порушеннями.
2. Способи структурування простору, часу і діяльності.
3. Варіанти застосування візуальних підказок для структурування діяльності дітей з РАС.
4. Складання візуального розкладу на день.

Самостійна робота 4. Складіть візуальний розклад **на весь день** для учня початкової школи, спираючись на ключові ідеї ТЕАССН-підходу. Розклад має починатись ранковими процедурами і завершуватись готуванням до сну. **Форма подання:** у вигляді схематичних зображень, аплікації, фото.

Практичне заняття 5. Сучасні підходи до розв'язання проблем дислексії у школярів початкової ланки освіти з тяжкими порушеннями мовлення

1. Поняття та причини виникнення специфічних розладів писемного мовлення у дітей з тяжкими порушеннями мовлення.
2. Актуальні питання якісної діагностики стану сформованості навички читання, а також ВПФ, що складають основу до оволодіння писемним мовленням у дітей молодшого шкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення.
3. Особливості побудови корекційно-розвивальних стратегій відповідно до якісного аналізу результатів діагностики.
4. Методичні рекомендації щодо навчання дітей із дислексією в умовах інклюзивного навчання.

Самостійна робота 5.

1. Які завдання необхідно запропонувати з метою спростування або підтвердження припущення про дислексію у школяра.
2. Доповніть речення: «З метою визначення психолінгвістичних причин, що призводять до дислексії необхідно дослідити рівень розвитку...»

IV. СИСТЕМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення слухачів курсу оцінюється за системою, в основу якої покладено оцінювання рівня знань, умінь та навичок у процесі виконання завдань на тренінгових заняттях, принцип обов'язковості підсумкового контролю.

Метод підсумкового контролю знань – тестування.

Тест складається з 15 запитань з варіантами відповідей. Загальна кількість балів за тест – 15 (1 запитання – 1 бал).

Допуск до підсумкового тестування допускаються слухачі, за умов:

- повного обсягу виконання завдань;
- якості виконання навчальних завдань;
- самостійності виконання;
- творчого підходу до виконання завдань;
- ініціативності та активності на практичних заняттях.

V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Айрес Э. Дж. *Ребенок и сенсорная интеграция. Понимание скрытых проблем развития.* – М.: «Теревинф», 2013. – 272 с. Режим доступа: <http://flibusta.site/b/536420>
2. Данілавічюте Е.А., Ільяна В.М., Івашко О.А., Мартинюк А.І., & Албул О.В. (2016). Труднощі опанування навички читання: вправи для виявлення і подолання. Режим доступа: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/2020/02/17/17-02-2020-inkluzya-metod-recomend.pdf>
3. Дитина з порушенням слуху: навігація для батьків / В. В. Жук, В. В. Литвинова, С. В. Литовченко, Н. В. Піканова, О. М. Таранченко. Київ, 2018. 47 с.
4. Зюмалла Р. Обучение и сопровождение детей с аутизмом по программе ТЕАССН. Перевод с немецкого: А. Ладисов, О. Игольников. Минск: Общественное

объединение «Белорусская ассоциация помощи детям-инвалидам и молодым инвалидам», 2005. 55 с. Режим доступа:

http://pedlib.ru/Books/6/0042/index.shtml?from_page=35

5. Льяна В.М. (2014). *Попередження дислексій у дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку*. Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/705558/1/%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE-%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
6. Компанець Н. Луценко І. *Модельовання індивідуального розвитку дитини з осолівими освітніми потеами в умовах інклюзивного ДНЗ*. – К.: 2018. – с.66. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/162001912.pdf>
7. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку / навчально-методичний посібник / авт.: Чеботарьова О. В., Трикоз С. В., Блеч Г. О., Гладченко І. В., Бобренко І. В., Королько Н. І., Дмитрієва І. В., Остапенко Л. І., Тарновська Л. І., Гломозда І. В., Чухліб О. А., Стрілець Л. В.– К., ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020. – 88 с. Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1BMf3o-ZWFeSNOmnlBIXKlfn3jY3_5-04/view
8. Литовченко С. В. Система автоматизації роботи інклюзивно-ресурсних центрів: контент щодо особливих освітніх потреб. Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць / НАПН України ДЗВО «Ун-т менедж. освіти»; голов. ред. В. Олійник; редкол.: О. Галус [та ін.]. Київ : Юстон, 2020. Вип. 13(42). 336 с. С. 123-140. «Серія «Педагогічні науки»
9. Механизм работы по методике ТЕАССН с аутичным ребенком. Аутизм сегодня. №8, 2012. С. 1-2. Режим доступу: https://cwf.com.ua/images/stories/autism-today/autism_today_2012_08.pdf
10. Скрипник Т. В. (2020). Удосконалення змісту професійної діяльності фахівців інлюзивних закладів освіти: ерготерапевтичній підхід. Continuing professional education: theory and practice, 64 (3). С. 7-15. Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/33435/1/T_Skrypnyk_NPO_2020_3_IL.pdf
11. Шоплер Э. Поддержка аутичных и отстающих в развитии детей (0-6 лет). Сборник упражнений для специалистов и родителей по программе ТЕАСН. Минск: БелАПДИ «Открытые двери», 1997. 250 с. Режим доступу: <https://bit.ly/388P0Ic>